

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל עובדי הוראה
אגף א' התמחות וכניסה להוראה

לקראת שנת ההתמחות (סטאז') בשנת הלימודים הבאה

חובת התמחות בהוראה

ההתמחות בהוראה (סטאז') מתבצעת בשנת העבודה הראשונה במערכת החינוך, והיא **חובה** על כל בוגרי המסלולים ללימודי תעודת הוראה. ניתן להשתלב בהתמחות החל משנת הלימודים האחרונה לתואר ולתעודת ההוראה. על כל מתמחה להצטייד **באישור מתאים** ממוסד ההכשרה לצורך השיבוך במערכת החינוך. פטורים מהתמחות הם עובדי הוראה קבועים במערכת החינוך, או בעלי ותק של 5 שנים בהוראה.

מקום העבודה בשנת ההתמחות

ככלל, ההתמחות בהוראה תיעשה בשכבת הגיל ובמקצועות ההוראה שהמתמחה הוכשר בהם להוראה. על כל מועמד להתמחות למצוא משרת הוראה בהתאם להכשרתו, ניתן לפנות למפקחים במחוזות, או לברר ישירות בבתי הספר. ההתמחות בהוראה היא עבודה במערכת החינוך בהעסקה ישירה של משרד החינוך או ע"י בעלויות בשעות המדווחות למשרד החינוך. ההתמחות בהוראה תוכר גם בבתי הספר שבפיקוח משרד העבודה, או במסגרות היל"ה - כאשר ישנם 10 תלמידים לכל הפחות בקבוצה, או במסגרת תכנית לימודים נוספת (תל"ן), אך ורק בהתאם לרשימת מסגרות תוספתיות מאושרות שתפורסם [באתר האגף](#).

משך ההתמחות

משך ההתמחות שנת לימודים אחת, אם לא הוצע למתמחה שיבוך לשנת לימודים מלאה - תוכר גם התמחות אם הועסק ששה חודשי עבודה מלאים באותה השנה, בהיקף הנדרש להתמחות. המועד האחרון לכניסה להתמחות, לצורך עבודה בטווח של ששה חודשים לפחות, הוא 20 בדצמבר בכל שנה. ניתן גם לפצל את ההתמחות לשתי תקופות העסקה של שלושה חודשים כל אחת לפחות, באותה שנה, לא תוכר להתמחות תקופת העסקה של הקצרה משלושה חודשים. בכל מקרה לא תוכר צבירה של ימי עבודה בודדים של מילוי מקום יומי בהתמחות בהוראה.

היקף משרה להתמחות

היקף משרה להתמחות הוא שליש משרה לכל הפחות. באחריות המתמחה לוודא מראש כי משרתו היא בהיקף של שליש משרה לכל הפחות, אם יתברר בהמשך כי לא מדובר בשליש משרה - לא תוכר שנת ההתמחות.

מתמחים ברפורמת "אופק חדש"

בהסכם "אופק חדש" - שליש משרה הוא היקף של 12 שעות שבועיות. העסקה בהיקף הקטן משליש משרה - לא יכולה להיחשב כהתמחות.

הרכב שליש המשרה ברפורמת "אופק חדש" יורכב משלושה רכיבים: שעות פרונטאליות, שעות פרטניות ושעות שהייה. שעות פרונטאליות - הוראה במליאת הכיתה, בבית ספר יסודי - 8 שעות שבועיות. בחטיבת ביניים - 7 ש"ש. שעות פרטניות - 2 ש"ש. בחינוך היסודי ובחטיבת הביניים, השעות הפרטניות מיועדות להוראה של קבוצה המונה 5-1 תלמידים, שעות שהייה - 2 ש"ש בחינוך היסודי ו-3 ש"ש בחטיבת הביניים. שעות שהייה מיועדות לפגישות עבודה עם החונך והשתתפות בפגישות עם צוות בית הספר, מפגשים פרטניים עם הורים, הכנת חומרי למידה ובדיקת עבודות ומבחנים.

הרכב שליש המשרה בחינוך הקדם יסודי: לגנת מנהלת גן: 10 שעות עבודה בגן הילדים. לגנת משלימה: 11 שעות עבודה בגן הילדים.

טבלת התפלגות המשרה ברפורמת "אופק חדש" בבתי ספר:

היקף העסקה	100%	70%	50%	33% למתמחה
שעות פרונטאליות	26	18	13	8-7
שעות פרטניות	5	4	2	2
שעות שהייה	5	3	3	3-2
סה"כ שעות	36	25	18	12

מתמחים ברפורמת "עוז לתמורה"

בהסכם "עוז לתמורה" - שליש משרה הוא היקף של 13.5 שעות שבועיות. העסקה בהיקף הקטן משליש משרה, לא יכולה להיחשב כהתמחות.

הרכב שליש המשרה ברפורמת "עוז לתמורה" יורכב משלושה רכיבים: שעות פרונטאליות (כולל שעות חינוך, שעות הכנה לבגרות ושעות תפקיד אחרות), שעות פרטניות ושעות תומכות הוראה.

- שעות פרונטאליות - 8 שעות שבועיות להוראה במליאת הכיתה ועבור שעות תפקיד והן יבוצעו על ידי המורים בין כותלי בית הספר וישמשו לביצוע המשימות המוטלות על בעל התפקיד במסגרת תפקידו.
- שעות פרטניות - 2 ש"ש. בשעות אלו יעבוד המורה עם תלמיד אחד או בקבוצה של עד שלושה תלמידים, או לפי החלטה של צוות פדגוגי בראשות מנהל בית הספר - עד חמישה תלמידים, לצורך תגבור לימודי, הרחבה והעמקה וליצירת שיח משמעותי.
- שעות תומכות הוראה - 3.5 ש"ש. בשעות אלו ישהה המורה ויעסוק בפעילויות הבאות: פגישה עם החונך, ישיבות עבודה, השתלמויות צוותיות, שיחות עם הורים, הכנת חומרי הוראה, בדיקת עבודות ומבחנים.

טבלת התפלגות המשרה ברפורמת "עוז לתמורה" בבתי הספר:

היקף המשרה	100%	75.00%	50.00%	33.75% לצורך התמחות
שעות פרונטאליות	24	18	12	8
שעות פרטניות	6	4.5	3	2
שעות תומכות הוראה	10	7.5	5	3.5
סה"כ שעות הנוכחות השבועית בבית הספר	40	30	20	13.5

מי שלא השתלב באחת הרפורמות ומועסק במסגרת תוספתית מאושרת להתמחות

היקף שליש משרתו בהוראה: 10 שעות הוראה ביסודי ובקדם יסודי, ו-8 שעות הוראה בעל יסודי.

שכר המתמחה בשנת ההתמחות בהוראה

עבודה בהוראה ללא שכר - אינה נחשבת להתמחות כלל. המתמחים משתכרים על פי אישורי סיום הלימודים שבידיהם, ובזיקה לרפורמות. הגורם המשלם הוא משרד החינוך או הבעלות, או הגוף שאושר כמסגרת תוספתית מאושרת להתמחות ופורסם באתר האגף.

ותק וקידום בדרגות בשנת ההתמחות:

שנת ההתמחות נחשבת כשנת ותק לקביעות. ב"אופק חדש" - בנוסף להכרה לוותק לקביעות - שנת ההתמחות מוכרת גם כוותק לצורך הבראה ולצורך מענק יובל. אולם, שנת ההתמחות איננה נחשבת כוותק לשכר או כוותק לצורך קידום בדרגה ברפורמה "אופק חדש". כל תהליכי הקידום בדרגה מתייחסים החל מהשנה שלאחר ההתמחות. ב"עוז לתמורה" - שנת ההתמחות מוכרת לוותק לכל דבר ועניין.

טופס כניסה להתמחות:

מיד עם מציאת משרת ההוראה, על מתמחה למלא את טופס הכניסה להתמחות באופן **מקוון**. מתמחה שבוחר להשתתף בסדנת התמחות במכללה לחינוך יירשם באמצעות הטופס הנמצא באתר המכללה, מתמחה שיבחר להשתתף בסדנת התמחות באוניברסיטה יירשם באמצעות הטופס הנמצא באתר האגף.

סדנת ההתמחות בהוראה, סדנת הסטאז'

בשנת ההתמחות חייב המתמחה להשתתף בסדנה של תמיכה, העצמה והתפתחות מקצועית - סדנת התמחות (סטאז'). חובת המתמחה להשתתף בסדנה לאורך כל השנה, באחד מן המוסדות האקדמיים. יש להירשם לסדנה כבר באוגוסט. קבלת הרישיון מותנת גם בעמידה בהצלחה בדרישות הסדנה. למתמחה ב"אופק חדש" לא תוכר סדנת הסטאז' לצורך הפיתוח המקצועי. למתמחה ב"עוז לתמורה" תוכר סדנת הסטאז' כגמול לפיתוח המקצועי, בתנאי שהשתתף בסדנה לאחר שכבר היו לו תואר ותעודת הוראה. מתמחה שהועסק בתנאי "אופק חדש" או "עוז לתמורה", יכול בנוסף לסדנת ההתמחות להשתתף בהשתלמות מוסדית אחת - שתוכר לו כ- 30 שעות לצורך קידום בדרגה.

חממות

בבתי ספר מרובי מתמחים ניתן לקיים סדנת התמחות בבית הספר או ביישוב, הסדנה מתקיים בהפעלת מוסד אקדמי והרישום לסדנאות אלה מתבצע באותו האופן.

ליווי על ידי חונך

מיד עם השיבוך על כל מתמחה לקבל ליווי של מורה חונך, שיוצמד ע"י מנהל ביה"ס או מפקחת בגנים. מורה חונך למתמחה בבית הספר הוא עובד הוראה בתפקיד מורה, המועסק בסגל בית הספר בו מועסק המתמחה. גננת חונכת למתמחה בגן ילדים היא עובדת הוראה בתפקיד גננת, המועסקת בגן ילדים באותו יישוב בו מועסקת המתמחה. מינוי מורה חונך ייעשה על ידי מנהל ביה"ס. מינוי גננת חונכת ייעשה על ידי מפקחת גן הילדים. מנהל בית ספר, סגן מנהל או מפקחת גן ילדים, לא ישמשו כחונכים.

תפקידי החונך

1. חונך את המתמחה במהלך שנת ההתמחות ומספק לו תמיכה בתחומים:
2. המקצועי - הכרת תכניות הלימודים, התמודדות עם ניהול כיתה, פיתוח חשיבה רפלקטיבית מקצועית, התנסות בדרכי הערכה מגוונות ועוד.
3. הרגשי - טיפוח דימוי עצמי מקצועי, סיוע במצבים של תחושת בדידות או תסכול, סיוע בבניית אמון בין המתמחה לבין סגלי ההוראה, הלומדים וההורים.
4. המערכתית - הכרות עם נהלי המערכת, הזכויות והחובות של המתמחה והבטחת השתלבותו בצוות.
5. מהווה כתובת עבור המתמחה להיוועצויות דחופות, לתמיכה ולפתרון בעיות שנוצרות במהלך העבודה, עם תלמידים, עם הורים ועם אנשי הצוות.
6. שותף בתהליך ההערכה של המתמחה על שני שלביו: שלב הערכה מעצבת באמצע השנה ושלב ההערכה המסכמת לקראת סיום השנה, לקראת קבלת רישיון לעיסוק בהוראה.

דרכי העבודה של החונך

1. קיום מפגש שבועי אישי קבוע ורציף של שעה עם המתמחה, בזיקה לעבודתו ולנושאים החינוכיים אליהם הוא נחשף במהלך עבודתו.
2. צפייה בשיעורי המתמחה, שני שיעורים לכל הפחות בכל מחצית של שנת הלימודים, בתיאום מראש עם המתמחה, וקיום שיחת משוב לאחר כל תצפית. החונך יתעד את התצפיות ואת שיחת המשוב ויביאם לידיעת המתמחה, כמו כן ישמור אותן כעדויות תומכות להערכה.
3. אפשרו צפייה בשיעורים שמעביר החונך. מומלץ כי המתמחה יצפה במהלך שנת הלימודים בשני שיעורים לפחות שהחונך מלמד, בתיאום מראש.
4. יצירת קשר עם מנהל בית הספר/מפקחת גן הילדים, בעלי תפקידים וכלל הצוות לפיתוח תרבות קליטה מיטבית למתמחים במערכת החינוך.

התנאים הנדרשים על מנת לשמש כחונך

1. מורה / גננת בפועל, המועסק ע"י משרד החינוך או הבעלות ואינו בשבתון או בפנסיה.
2. בעל תעודת הוראה או רישיון לעיסוק בהוראה.

3. בעל ותק של ארבע שנים לפחות בהוראה.
4. מומלץ שיהיה בעל ניסיון בהוראה בשכבת הגיל ולפחות בחלק ממקצועות ההוראה, אותם מלמד המתמחה.
5. בעל גישה חיובית לקליטת עובדי הוראה חדשים, מתוך רצון להעצים עמיתים להצלחה בהוראה.
6. בוגר קורס להכשרת "חונכים ומלווים" מאחד המוסדות האקדמיים להכשרת מורים או משתתף במקביל לעבודתו כחונך, בקורס להכשרת "חונכים ומלווים" באחד המוסדות האקדמיים להכשרת מורים.

תגמול החונך

- גמול חונכות ב"אופק חדש" וב"עוז לתמורה":
1. חונכות של מתמחה אחד: 2.4% מהשכר המשולב.
 2. חונכות של שני מתמחים. כל אחד בשעת חונכות נפרדת. 4.8% מהשכר המשולב.
 3. חונכות של שלושה מתמחים. כל אחד בשעת חונכות נפרדת, בתוספת מפגשים משותפים לקבוצת החדשים: 7.2% מהשכר המ-שולב.
 4. באחריות מנהל בית הספר לתאם שעה משותפת לחונך ולמתמחה אשר תוגדר כשעת "חונכות למתמחה"

הערכת המתמחה:

שתי הערכות יבוצעו במהלך השנה: הערכה מעצבת - הערכת אמצע שנה (בחודש ינואר) והערכה מסכמת (במהלך חודש מאי). ההערכה המעצבת תיעשה ע"י השותפים להערכה - המתמחה, מנהל בית הספר והחונך. ההערכה המסכמת מקוונת תיעשה על ידי ועדה בראשות מפקח או מנהל. נתוני ההערכה ייקלטו במערכת מקוונת. הערכה היא הקובעת אם המתמחה עבר בהצלחה את שנת ההתמחות.

רישיון לעיסוק בהוראה:

התנאים לקבלת רישיון הם: זכאות לתואר אקדמי, זכאות לתעודת הוראה, אישור השתתפות בסדנת התמחות, והצלחה בהערכה המסכמת בתום שנת ההתמחות. המתמחה ישלח האישורים הרלוונטיים אל אגף בכיר לכוח אדם בהוראה, לצורך קבלת רישיון לעיסוק בהוראה. הרישיון יישלח אל עובד ההוראה בדואר. מתמחה שהומלץ בהערכה המסכמת לשנת התמחות נוספת לא יוכל לקבל רישיון לעיסוק בהוראה ויהא עליו לחזור על שנת ההתמחות כולל סדנה.

- מתמחה שנכשל בהערכה המסכמת להתמחות לא יוכל לקבל רישיון לעיסוק בהוראה או לעסוק בהוראה.
- מידע על הגשת ערר ניתן למצוא באתר אגף התמחות וניסיה להוראה.

צוות אגף ההתמחות בהוראה מאחז אף הצלחה רבה בכניסתם לעבודה בארצות החינוך.

מידע נוסף ועדכני קיים באתר אגף התמחות וניסיה להוראה, בכתובת:
<http://www.education.gov.il/staj>

בהצלחה רבה!